

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

X. An Christus fuerit verus homo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

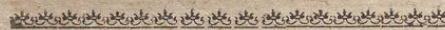
amplitudinem & antiquitatem à Græcis Schismaticis approbatam volunt. Tum quia Græci in præfenti puncto æquè à Sectarijs, ac Catholicis dissentiunt. Tum quia ad summum ceperunt primùm circa annum Christi octingentesimum. Tum quia in plerisque alijs fidei articulis iidem Græci consentiunt Catholicis, & Sectarios in numerum Sociorum ac Confratrum accipere nolunt.

CONTROVERSIA X.

AN CHRISTUS FUERIT VERUS Homo?

DE Christo ait D. Paulus ad Philipp. 2. v. 6. & 7. *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem DEO, sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus & habitu inventus ut homo, hoc est, figurâ & specie externâ fuit, ut quisvis alius homo, cum tamen esset singulariter Deus-Homo, inquit Chrysof. & Theophylactus. Cum ergo de Divinitate Christi egerimus, porro de ejus Humanitate agendum. An verus fuerit Homo: & an per omnia similis nobis?*

PARS PRIOR.

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. *Doctrina prima.* Christus verus est homo. Ita Fides Catholica ex innumeris Sac. Script. locis; inter quos est allatus Textus D. Pauli ad Philip. 2. Et quando Christus ipse in Evangelijs passim se appellat *Filium hominis*, qui sanè debet esse homo. Singulariter autem evincitur ex Promissionibus Abrahamæ, & Patribus à Deo factis, Messiam ex eorum semine nasciturum, & Filium Virginis futurum. Hinc illud Deuteron. 8. v. 15. *Prophetam de Gente tua, & de fratribus tuis, sicut me (Legislatorem scilicet) suscitabit tibi Dominus Deus tuus; ipsum audies:* & Isaïæ 7. v. 14. *Ecce virgo concipiet, & pariet Filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.* Item ad Gal. 3. v. 16. Paulus vocat Christum *semen Abraham.* Et ad Rom. 1. v. 3. ait de eo: *factus est ei ex semine David secundum carnem; quod tamen non sic intelligendum, quasi immediatè conceptus sit ex femine David, vel Abrahamæ, aut Filiorum utriusque, sed mediatè, quatenus carnem accepit ex Virgine, quæ erat ex illorum semine. Eadem Fidei nostræ veritas speciatim declaratur in Symbolo D. Athanasij his verbis: Sed necessarium est ad æternam salutem, ut Incarnationem quoque Domini nostri JESU Christi fideliter credat. Est ergo fides recta, ut credamus & confiteamur, quia Dominus noster Jesus Christus Dei Filius Deus & homo est; Deus per substantiam Patris, ante sæcula genitus: & homo est ex substantia Matris, in sæculo natus, perfectus Deus, perfectus homo ex animâ rationali, & humana carne subsistens, &c. Quibus verbis ratio hujus veritatis assignatur. Quicunque*

habet animam rationalem, & verum corpus humanum, est verus homo. Sed Christus habet animam rationalem, & corpus humanum. Ergo est verus homo.

II. In hoc discursu Major constat ex definitione hominis, cujus tota essentia in his duabus partibus inter se unitis consistit. Minor quoad corpus, patuit ad oculum intuentibus: quoad animam verò effectus docuit; quippe habuit Christus omnes operationes, quas anima rationalis in humano corpore habere solet, locutus est, ratiocinatus est, miratus est, &c. Rursus de Corpore suo ait Christus Lucæ 24. v. 2. *Palpate & videte, quia Spiritus Carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere:* de Anima verò Matth. 26. v. 38. *Tristis est anima mea usq; ad mortem.* Et Joan. 10. v. 15. *animam meam pono pro ovibus meis.* Advertendum verò quando Joan. 1. v. 14. dicitur: *Verbum Caro factum est,* non significari divinitatem Christi conversam in carnem, ut verba præferunt, sed carnem juxta hebraicum idioma sumi per toto homine, ut sensus sit: *Verbum Caro factum est Homo non per transmutationem, sed unionem, sicut exprimit Athanasius in Symbolo: non conversione Divinitatis in Carnem, sed assumptione Humanitatis in Deum, ut ex sequentibus magis constabit.*

III. Porro promissiones de Christo, quas diximus factas Abrahamo & Davidi jam re ipsâ esse impletas, & Messiam de facto venisse, nominatim contra Judæos probant luculenter Theologi multis argumentis in 3. P. D. Thomæ. Præclarum hujus testimonium, & quo passim utuntur SS. Patres, habetur Genes. 49. v. 10. ubi Jacob Patriarcha in benedictionibus Judæ vaticinatur: *non auferetur Sceptrum de Juda, & dux de femore ejus, donec veniat, qui mittendus est, & ipse erit expectatio Gentium;* constat autem ex historicis manifestè, circa tempus adventûs Christi ablatum fuisse ex integro sceptrum de Juda, (quæ Tribus primò per Davidem acceperat principatum) & translatum in Herodem alienigenam, neque ullus tunc potest excogitari, quàm Christus, quem nos agnoscimus. Dixi contra Judæos. Nam contra Gentiles nullam Scripturam tanquam Verbum Dei admittentes non potest aliter probari, quam reddendo eam veritatem evidenter credibilem per generalia fidei nostræ motiva, & nominatim per Christi aliorumque miracula in Confirmationem hujus mysterij facta, uti Christus ipse innuit Joan. 10. v. 25. *Opera, quæ ego facio in nomine Patris mei, hæc testimonium perhibent de me;* nempe tam apud eos, qui ea vident, quàm qui ea audiunt, & fide salutem historicâ percipiunt. Contra hæreticos verò unicus ille Locus Joan. 1. v. 14. *Et Verbum caro factum est, & habitavit in nobis,* adeo clarus est pro ea veritate & Incarnationis existentia, ut superfluum sit, alia, quæ innumera sunt, testimonia referre.

IV. *Doctrina secunda.* Unio Verbi cum Humanitate facta est in Persona Verbi seu Supposito, ita ut licet duæ sint Naturæ in Christo, tamen unica tantum sit Persona, propter unicam Subsistentiam, quæ utramque Naturam terminat. Ita omnes Catholici. Supponendum ex Philosophia, hominem componi ex octo partibus; Metaphysicis seu gradibus Entitativis inter se subordinatis; quorum quinque sunt essentielles, scilicet. Ens, Substantiâ, Corpus vivens, Animal, Rationale: tres complentes ac perfectientes Essentiam.

1. Est Hæcceitas seu singularitas, vel indivi-
duatio, per quam distinguitur ab alijs entibus
eiusdem naturæ, ut Petrus à Paulo.

2. Existentia, quæ tribuit esse actuale, & ex-
trahit è potentiâ causarum, ubi latebat.

3. Subsistentia seu Personalitas græcè hyposta-
sis, quæ est ultimum complementum, & perficit
substantiam, ut non egeat alio sustentaculo vel
complemento, sed per se & sine alterius conjun-
ctione possit existere; sic Nubes in aëre volans
nullo eget sustentaculo: columna verò marmo-
rea, quantumvis solida & omnibus partibus ab
soluta non potest existere, nisi à terra sustineat-
ur. Hoc notato;

V. Probatur Doctrina nostra primò ex varijs
Concilijs contra Nestorium alijsque hæreticos
duas distinctas Personas asserentes, & unam tan-
tùm illarum esse verum Deum: alteram verum
hominem. Sufficiat nobis illud ex Symbolo A-
thanasij ab Ecclesia recepto: *Qui licet Deus sit &
Homo, nondum tamen, sed unus est Christus, unus omni-
no non confusione substantia, sed unitate persona.* Ex
quibus verbis habetur, duplicem quidem in
Christo esse Naturam, unam verò solam Perso-
nam. Probatur 2. Ratione. Tum quia humanitas
Christi omnes prædictos gradus naturales, & con-
creatos habuit, sola subsistentiâ caruit, cujus lo-
co Filius Dei suam Personalitatem illi communi-
cavit, & interveniente Unione hypostaticâ quasi
vinculo sibi colligavit. Tum quia quando dicitur
Verbum caro factum, id non potest, nisi uno ex his
duobus modis intelligi, vel quia hypostaticè est
illi unitum, vel quia Verbum conversum est in
carnem. At hoc posterius est impossibile, Ergo
prius illud tenendum, dicendumque, Humanita-
tatem suâ propriâ subsistentiâ destitutâ subsi-
stere Hypostasi Verbi, atque ita in Christo esse
quidem duas Naturas, unicam tamen solam Perso-
nam ob unicam Personalitatem Divinam.

VI. Dicent. Natura Divina, & Persona non
distinguntur realiter in Verbo. Ergo si unio fa-
cta est in Persona, etiam in Natura. Respon. hinc
solum sequi; Naturam Divinam esse mediante
Personalitate Verbi unitam humanæ naturæ, &
eo sensu; nempe mediatè, unionem factam esse in
Natura, quod libenter admittimus, cum aliud
inde non inferatur, quàm post unionem esse duas
Naturas, unam verò Personam. Quàmvis autem
Natura & Personalitas in Deo non distinguan-
tur realiter, distinguuntur tamen virtualiter;
quia una eadèque simplicissima Dei Entitas ob
sui eminentiam & perfectionum plenitudinem
æquipollet rebus distinctis, ideòque contradicto-
ria prædicata secundum diversum respectum su-
stinet, de qua distinctione plura Theologi, & nos
nonnihil supra jam diximus.

VII. Cæterum Unio hæc Hypostatica huma-
nam Naturam tam artè complexa est, ut etiam
post mortem Christi (licet divisim ab invicem cor-
pore, & anima, imò etiam loco separatis, cum A-
nima in Infernis versaretur; Corpus autem in
sepulchro jaceret) neutram partem reliquerit.
Hinc Theologi dicere solent, *Verbum nihil dimissit
se, quod semel assumpsit*; intellige è partibus tō-
talibus; nam minores particule, quæ vel quoci-
dianâ vi calor consumptæ sunt, vel in cruce ef-
fusæ & in terra relictæ, nunc inter Reliquias
asseruntur, non manserunt Verbo unitæ, ut plu-
ribus explicant Scholastici.

PARS POSTERIOR

ERRORES HÆRETI-
CORUM.

VIII. Multi olim & graves Errores contra
Humanitatem Christi grassabantur, &
hodie adhuc nonnulli clanculum serpunt in ali-
quibus Europæ partibus. Primo fuit Manichæo-
rum à Manete sive Manichæo, qui putaverunt
Christum tantum habuisse corpus phantasticum
ex aëre confectum, quod colorum & figuræ simi-
litudine oculis tantum illuderet, sicuti faciunt
Angeli humanâ specie apparentes. Ita attestatur
D. August. hæresi 46. Nitebantur maxime illis
Apostoli verbis ad Philipp. 2. v. 7. supra citatis:
*Semetipsum exinanivit formam servi accipiens in simili-
tudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.*
Ubi tribus verbis formæ, similitudinis, & habi-
tûs tantum externa species & apparentia, non ve-
rò hominis essentia indicatur.

IX. Errorem hunc sufficienter jam rejecimus.
Et veritas Naturæ humanæ in Christo ab ipso-
met multis argumentis asserta est post Resurrecti-
onem quadraginta diebus, quando Discipulis
suis præbuit se ipsam vivum, ut ait Lucas in A-
ctis Apostolorum cap. 3. unde Luc. 24. v. 12. cit.
*Palpate inquit, & videte, quia Spiritus carnem & ossa
non habet, sicuti me videtis habere.* Hinc Joan. 1. cap.
4. v. 2. dicitur: *omnis Spiritus, qui non confitetur Chri-
stum in carne venisse, ex Deo non est, & hic est Antichri-
stus.* Apostolus ad Philipp. per formam non in-
tellexit externam speciem & apparentiam, sed
internam Naturam & Essentiam, ut patet ex an-
tecedentibus verbis: *cum in forma Dei esset, &c.* ubi
per formam non potest intelligi externa spe-
cies, sed ipsa Dei Essentia, quasi diceret, cum es-
set verus Deus. Ergo nec per formam servi in-
telligenda est externa species, sed interior natura
hominis. Per similitudinem verò & figuram ho-
minis potest intelligi exterior species hominis
hoc sensu: cum esset verus Deus, factus est homo,
& quoad externam speciem ac modum vivendi
nobis tam similis, ut purus homo videretur, si-
cut illum Judæi existimârunt esse; quod fuit ad
laudem Humanitatis Christi adeo se demittentis
ad nostram similitudinem.

X. Secundus Error est Valentiniānorum, qui as-
seruerunt Christum habuisse corpus non terrestre,
sed cæleste ex materia Cælorum confectum, ideò-
que non genitum ex Virgine, sed quod per eam
transierit solum quasi per fistulam aut rimam, ut
ait S. August. hæresi 11. & alij. Decepti sunt ver-
bis Apostoli præve intellectis 1. ad Corinth. 15.
v. 15. dicentis: *Primus homo de terra terrenus: se-
cundus homo de cælo Cælestis.*

XI. Error iste maxime rejicitur ex illis Sac.
Scripturæ locis, in quibus Christus dicitur con-
ceptus de Virgine Isaïæ 7. v. 14. *Eccè virgo concipiet,
& pariet Filium: natus ex Maria. Math. 1. v. 16.
Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ, de qua natus
est Jesus, qui vocatur Christus: factus ex semine Da-
vid. Ad Rom. 1. v. 3. Qui factus est ex semine David
secundum carnem.* & passim alibi. Unde patet
manifestè commentum Valentini; si enim Chri-
stus ex Virgine nihil sumpsisset, sed per eam tan-
tùm transivisset, nequaquam dici posset ejus Fi-
lius

lius, ex eaque natus, ut ostendit etiam Irenæus Lib. 3. cap. 32. Apostolus ad Corinth. non dicit, Christum cœlestem ratione materiae, sed respectu causæ efficientis, quia Cœlesti virtute Spiritus Sancti conceptus fuit.

XII. *Tertius Error* est Apollinaristarum ab Apollinario Laëdiceno appellatorum, qui finxerunt, Christum habuisse quidem verum corpus, sed animâ rationali destitutum, rati ejus loco sufficere Verbum Divinum corpori unitum ad exercendas intellectuales operationes, ut frustra fuerit anima. Ita referunt Epiphanius hæresi 77. & August. hæresi 55. Nituntur verbis illis Joan. 1. v. 14. *Et Verbum caro factum est.* Ergo, inquit, caro tantum, non anima fuit à Verbo assumpta.

XIII. Error hic abunde refutatus est supra doctrinâ primâ, & contra illum extat definitio Ecclesiæ in professione Fidei Catholicæ sub Damaso Papâ, quæ habetur Tom. 1. Conciliorum inter Epistolas Damasi. Item in Concil. Ephes. Can. 3. & alijs. Ratio adducta probat etiam unionem esse tollendam, quia Deus operari potest in corporibus etiam non assumptis, sicuti Diaboli in obsessis corporibus energumenorum loquuntur, discunt, &c. Ad fundamentum ex Sac. Script. jam etiam diximus, ibi carnem accipi per synecdochē pro tota Naturâ humana, ut cum S. Thomâ P. 3. Q. 5. art. 3. communiter explicant Theologi.

XIV. *Quartus Error* est Nestorij, qui ex Hypocrita Presbytero Constantinopolitanus Patriarcha, antiquiores hæreticos secutus negavit unionem factam esse in Persona; hoc est, humanam Naturam ita unitam esse Verbo, ut vi unionis una eademque persona verè ac propriè esset Deus & Homo; unde consequenter asseruit, duas esse personas Deum & hominem, ita tamen ut Deus huic Homini specialissimo affectu & gratiâ conjungeretur, vi cujus moralis conjunctionis aliquomodo ille homo diceretur Deus. Ex quo tria inferebat Consectaria. 1. Christum non significare utramque Personam, Deum simul & hominem, sed solum Hominem. 2. Christum non esse Deum, sed Deiferum. 3. Beatam Virginem non genuisse Deum, sed purum hominem. Hinc impij hæresiarcha vehementer invehit in titulum Deiparæ, nec ferre potuit Beatissimam THEOTOKON appellari.

XV. Error iste damnatus est primò in Concilio Ephesino, & de eo in Synodo V. Generali Can. 5. sic statuitur: *Si quis in mysterio Christi conatur intraducere duas substantias vel personas, & introductis duabus personis unam personam dicit per dignitatem & honorem, sicut Theodorus & Nestorius infantes conscripserunt, & non consistetur Dei Verbum carni substantialiter uniri, & propterea unam ejus substantiam vel personam, anathema sit.* Eundem damnant alia Concilia & rejiciunt omnes Theologi. Inductus est Nestorius in pestilentem hanc hæresin ex eo, quod æstimaret, unam Naturam humanam & Personam esse adæquatè idem; unde intulit, & quidem consequenter, cum ex duabus personis non possit fieri una, hoc ipso non posse fieri unam personam per unionem humanæ Naturæ cum Verbo.

XVI. Notandum hic sedulo, SS. Patres nondum existente hæresis periculo nonnunquam securius, at minus accommodatè ad Dialecticæ normæ rigorem locutos fuisse, sæpe usurpando

nomina Concreta pro Abstractis, ut cum dicuntur *Filium Dei hominem assumpsisse*: aut *hominem unitum fuisse Verbo &c.* Hujusmodi quædam etiam leguntur apud posteriores Patres; utique omnia pio & sano sensu intelligenda, quando ex alijs eorundem PP. testimonijs perspicuè constat, eos Catholicæ fidei synceros fuisse Sectatores. Similiter piè explicandum, si quis forsan ex Veteribus uspiam dixerit, *Christum esse hominem Deiferum*, quod tamen apud SS. PP. hætenus non reperitur.

XVII. *Quintus Error* est Eutychetis Archimandritæ, qui decimo anno post damnatum Nestorium sub annum Domini 451. cum abominaretur errore Nestorij, nec tamen sciret distinguere inter Naturam & Personam, existimavit, non esse alium modum defendendi unitatem personæ in Christo, quàm si dicitur, ex duabus naturis divinâ scilicet & humanâ factam esse Unam Naturam; adeoque negabat in Christo duas naturas hoc ipso, quia secundum ipsum duæ naturæ erant duæ personæ. Cum autem urgeretur, imperceptibile esse, ut ex duabus naturis fieret una natura, eò ineptiarum venit, ut diceret, Naturam divinam conversam esse in humanam, seu in carnem; cum autem hujus propositionis absurditas illi demonstraretur ex eo, quod id, quod convertitur in aliud, desinere debeat: Natura autem divina utique non deserit, mutavit suam mentem, & tandem dixit, Carnem esse conversam in Naturam divinam. Denique ad plures hujusmodi stoliditates admittendas adactus fuit vel ipsemet, vel ejus Sectatores, ut ultimò dicerent, ex duabus naturis factam esse unam mixturem, sicuti fit mixtum ex elementis, quæ non actu, sed tantum virtute in mixto manent. Ita illum intelligunt Bellarm. Suarez, Valentia, Mendoza, Lugo, Ariaga & alij Theologi plerique.

XVIII. Error hic longè absurdissimus est, idèque damnatus à multis Concilijs, præsertim Chalcedonensi Actione 5. in Symbolo Fidei sub Leone Papa. ubi dicitur: *Confitemur in novissimis diebus Filium Dei Unigenitum in duabus naturis, inconfuse, immutabiliter, indivisè, inseparabiliter cognoscendum; nunquam sublatâ differentiâ Naturarum propter unionem.* Idem refutatur illis testimonijs Scripturæ, quibus asseritur Christus Deus & homo; quippe ipsè asseruntur etiam duæ naturæ incorruptæ.

XIX. Non patrocinator prædicto errori illud in Symbolo Athanasij: *Sicut anima rationalis & caro unus est homo; ita Deus & homo unus est Christus.* Bene enim S. Thom. P. 3. Q. 2. art. 2. ad 2. respondet, cum in unoquoque nostrum duplex sit unitas, Naturæ scilicet, & Personæ; naturæ quidem secundum quod anima unitur corpori: personæ verò, in quantum est unus aliquis, seu una persona subsistens in carne & animâ, Similitudinem Athanasij non pertinere ad priorem unitatem; quia Natura divina non potest esse corporis forma: sed ad posteriorem; quia ex utraque naturâ in Christo una consistit Persona. Videri possunt cit. Theologi.

XX. Eidem non suffragatur illud Cyrilli recitatum in Concilio Chalcedonensi Actione 1. *Non oportet intelligere duas naturas; sed unam Naturam Dei Verbi incarnatam.* Nam cum per carnem intelligatur ipsa natura humana, certè non natura

tara humana, sed solum Natura divina dici potest incarnata, seu caro facta: aut solum vult Cyrillus contra hæreticos dicere, non esse ita duas naturas, ut etiam supposito distinguantur, in quem modum illum explicat Tanner Tom. 4. D. 1. Q. 31. Dub. 2.

XXI. Error sextus est (omissis alijs) Schvvenckfeldianorum, qui à Gaspare Schvvenckfeldio nominati, & Lutheri antagonista concedunt quidem Christo unum corpus & animam, sed affirmant, corpus post ascensum in Cœlum fuisse Deificatum, non quidem per transmutationem in Deum, cum adhuc haberet ossa, carnem, Sanguinem &c. Sed per novam unionem cum Divinitate, sicut caro insamata, ignita, illuminata &c. hæc enim similitudinibus utuntur, idque persuadere conantur ex aliquot Scripturæ locis.

XXII. Joan. 17. v. 5. Christus oravit ad Patrem: *nunc clarifica me Pater apud te ipsum claritate, quam habui, priusquam mundus esset apud te.* Ubi Christus non petit clarificationem suæ Divinitatis, quam semper habuit, sed humanitatis, non per creatam aliquam, quæ non fuit, priusquam mundus fieret, sed per claritatem divinam. Petit ergo, ut sua caro Deificaretur, & per novam unionem Deus fieret. Deinde Apocalyp. 5. v. 12. Joannes adducit Angelos in Cœlo clamantes de Christo: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem & Divinitatem;* Atqui non potest accipere Divinitatem, quæ Deus. Ergo quæ homo, ut ipse Christus insinuavit Math. 28. v. 18. *Data est mihi omnis potestas in Cælo & in terra.* Apost. ad Ephes. 1. v. 20. Summam Christo tribuit potestatem, ut nihil sublimius cogitari possit, adeoque divina esse debet, sic enim ait: *Secundum potentiam virtutis ejus, quam operatus est in Christo suscitans illum à mortuis, & constituens ad dexteram suam in Cælestibus supra omnem potestatem, & principatum & virtutem & dominationem, & omne nomen, quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed etiam in futuro, & omnia subiectis sub pedibus ejus.* Ergo fecit illum Deum. Actorum 2. v. 23. ait Petrus: *Certissimè sciat omnis Dominus Israël, quia & Dominum Eum, & Christum fecit Deus hunc Jesum, quem vos crucifixistis;* quod dominium planè divinum esse, patet, ex antecedentibus verbis Psal. 107. quibus utitur Petrus: *Dixit Dominus Domino meo, sede à Dextris meis.* Atqui sessio à Dextris Dei significat æqualitatem cum Deo, ubi primò post passionem collocatus est; etenim de tempore locutus est David, ut patet ex contextu totius Psalmi.

XXIII. Error iste pluribus refutatur in Disp. P. Joan. Bufæi. Ego puto minime illis indigere, cum clarè coincidat in hæresin Eutychetis paulò ante rejectam, & Ubiquistarum, de qua opinione infra dicemus. Actorum 10. v. 42. de Christo dicitur: *Ipse etiam, qui à Deo constitutus est Judex vivorum ac mortuorum;* & Joan. 5. v. 27. *Potestatem Dedit ei (Pater) judicium facere; quia Filius hominis est.* In quem locum D. August. Tract. 19. in Joan. *Judicium, inquit, à Filio per eam formam est futurum, quam non habet Pater.* Ergo Christus post ascensionem suam habet & retinet Naturam humanam; hanc quippe non habet Pater; & quomodo aliàs Filius hominis facturus esset judicium, si natura humana in Christo non perstisset, sed in Deitatem transisset. Ait Schvvenck-

feldius, Humanitatem Christi non destrui; nec transmutari in Deitatem, sed huic de novo cum sui exaltatione uniri. Sed contra. Vel Natura humana per hanc novam unionem manet eadem, sicuti prius erat, vel acquirit verè divinum Esse; si prius; in re assentitur Catholicis, quamvis male loquatur, & frustra novam unionem ponat; si posterius, planè cum Eutychianis sentit, quidquid enim in se ipso (non in eodem solum supposito) habet divinam Essentiam & proprietates, non est amplius humanum & creatum. Natura humana habet in se ipsa (non in eadem dumtaxat Persona) divinum Esse, & proprietates. Ergo non est amplius aliquid humanum & creatum, sed cum destructione sui transijt in Deitatem, aut cum hac confusa fuit, ut tertia aliqua natura enasceretur, sicuti voluere Eutychiani.

XXIV. Ex S. Scriptura miror Schvvenckfeldium argumentari contra nos, cum ipse totam Sac. Scripturam contemnat solo instinctu Spiritus S. fultus. Sed nec ejus intento favent allata testimonia.

XXV. Joan. 17. claritas, quam Christus petivit à Patre, non fuit nova collatio divinitatis, sed ejus præhabitæ manifestatio, ut ab hominibus agnosceretur verus Deus, qualis ab initio fuerat. Aut si de cælesti gloria sermo sit, ut putat Tiritinus, petit Christus, ut gloria illa, quam ab æterno, ut Deus, habuit, etiam communicetur & diffundatur in carnem, non istam immutando in Deitatem, sed exaltando, ut præ omnibus alijs Sanctis ad dexteram Dei accedat, & emineat non in dignitate increata, sed creatâ, ut rectè cum alijs citatus Auctor.

XXVI. In Apocalyp. 5. acceptio Divinitatis significat adorationem Deo debitam, quasi diceret Angelus: dignus est Agnus, ut colatur tanquam Deus, quia verè est Deus, ut cum S. Thom. 3. P. Q. 19. a. 3. communiter exponunt ceteri Theologi, & Sac. Scripturæ Interpretes.

XXVII. In Epist. ad Ephes. 1. Exaltat id super omnes creaturas Christo etiam quæ homini competit; quia omnes sunt illi subiectæ, sed Infrâ Deum; quia dominium in omnes creaturas Deo per se competit à nullo alio acceptum, nec ab ullo dependens: Christo verò quæ homini dominium fuit concessum à Patre, atque ab hoc dependens. Ita ex August. Hieronym. & alijs in cit. locum Tiritinus.

XXVIII. In Actis Apost. 2. & Psal. 107. Sessionem ad dextram non significare æqualitatem cum Deo, sed proximam dignitatem post Deum; sicuti Mater filiorum Zebedæi Math. 20. v. 20. petit à Christo: *dic ut sedent hi tui filij mei unus ad dextram tuam, & unus ad sinistram in Regno tuo.* utique non cupiens illos Christo Regi pares fieri, sed proximos officiales.

XXIX. Dicit Schvvenckfeldius, Patres & Theologos per Sessionem ad dextram Patris intelligere summam ac perennem Christi Dei & hominis dignitatem, auctoritatem, potentiam, beatitudinem & gloriam. Respon. verum esse; quia suprema illa dignitas convenit Christo non solum secundum Divinitatem, sed etiam secundum Humanitatem, sed non pari modo; etenim Christo Deo convenit increata & divina: Christo verò homini solum creata, ut bene declarat S. August. Lib. de Fide & Symbolo cap. 7. quæ digni-

dignitas creata respectu Christi, quā hominis, nihil aliud est, quā ipsum esse in potestate, dignitate, & gloria primum seu proximum post DEUM.

CONTROVERSI A XI.

*AN CHRISTUS QU A HOMO
nobis per omnia fuerit similis?*

lamvis, ut diximus, Christus inventus fuerit, ut homo, hoc est, Essentiā humanæ Naturæ nobis omnino similis, ut docet etiam S. August. Tract. 17. in Joan. & alij. Attamen in Accidentibus seu adjunctis multas prærogativas habuit tam in corpore, quā in anima. De quibus, nunc agendum, & aliquid etiam obiter dicendum de modo & circumstantijs partus Virginis; quæ; licet ad propositum facere non videantur, cum controversa inter nos & hæreticos non sint, quia tamen præstantiam corporis Christi ostendunt, idque supra cætera Hominum corpora extollunt, silentio præterire nolui; siquidem non est animus, solos hæreticos refellere, sed etiam Catholicos erudire & stabilire.

PARS PRIOR.

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. **D**octrina prima. Corpus Christi fuit quidem formatum in utero Beatissimæ Virginis tanquam loco conceptionis naturali: modo tamen diverso & nobiliore. Prima pars aperte patet ex Math. & Luca. 1. Et ex purissimis sanguinibus Beatissimæ Virginis fuisse Corpus Christi formatum ex San. Damasceno Lib. 3. cap. 2. docet S. Thom. Parte 3. Q. 31. art. 5. cum cæteris Theologis, habeturque in 6. Synodo. Actione 11. Epist. Sophronij. Hoc namque ad Maternitatem Virginis, & generationem Christi ex Virgine planè necessarium erat; siquidem juxta Aristot. de gener. animal. cap. 18. & 19. materia humanæ conceptionis est sanguis mulieris defæcator.

II. Secunda pars declaratur. Juxta communem Doctrinam Medicorum nos homines ita concipimur. Inprimis maternus sanguis, ex quo formandum est corpus, in certum locum uteri materni, hoc est, in matricem colligitur. Deinde sanguis ita collectus ope seminis paterni in certa membrā figuratur, prout anima rationalis postulat, quæ figuratio aliquot menses durat, sicuti de semetipso testatur Salomon Sapient. 7. v. 1. *Sum quidem & ego mortalis homo similis omnibus, & ex genere terreni illius, qui prior factus est, & in ventre Matris figuratus sum Caro, decem mensium tempore coagulatus sum in sanguine ex semine hominis, & delectamento somni conveniente.* Denique corpore sufficienter formato seu figurato Deus infundit animam, fitque homo exiguæ admodum parvitat. At corpus Christi ex purissimo virginis sanguine absque ullo semine paterno intra momentum ope Spiritus S. formatum, animatum, & Ver-

bo unitum fuit, nempe in ultimo instanti consensu materni, hisce verbis expressi: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum Verbum tuum, Luc. 1. v. 38.*

III. Dixi 1. in verbis Salomonis *decem mensium tempore.* Nam licet aliqui nascantur septimo; octavo, decimo, vel undecimo mense; quia tamen optimi & perfectissimi fines sunt novem menses Solares, seu decem Lunares inchoati, & hic sit maximè naturalis ac communis terminus, ideo istius solius Salomon meminit, cum de suo natali mentionem inducit. Videri potest Tirin. in cit. locum. Dixi 2. Corpus Christi intra momentum formatum; ubi tamen hic ordo est servatus, ut 1. puriores partes sanguinis fuerint delatae in suum locum generationis destinatum. 2. ut ille sanguis fuerit figuratus. 3. ut condensatus fuerit secundum proportionem loci continentis. 4. ut in ipsum sic alteratum & dispositum fuerit introducta materia organica. 5. ut Anima rationalis in Corpore jam organizato fuerit creata. 6. ut ex unione animæ cum corpore resultaverit Humanitas. Et tandem 7. immèdiatè subsecuta fuerit unio Verbi cum Humanitate. Hinc surgunt nonnullæ Quæstiunculæ breviter dissolvendæ.

IV. *Prima.* An organizatio Corporis Christi facta fuerit cum Anima rationali & Unione hypostatica in uno eodemque instanti? Respon. organizationem sumi posse duobus modis. 1. pro introductione formæ substantialis in materiam jam dispositam. 2. pro transmutationibus illis præcedentibus, quæ sunt præsertim duæ, scilicet transportatio materiæ in locum aptum, & ejusdem alteratio, id est, dispositio, figuratio, condensatio; hoc posito. D. Thom. 3. Part. q. 32. art. 4. & nonnulli Theologi existimârunt, in humana generatione Matrem non concurrere activè, sed solam ministrare materiam, adeoque totam efficientiam Spiritui S. tribuerunt, qui utique in instanti eam ponere potuit. Sed D. Bonavent. in 3. Dist. 4. art. 2. q. 1. & plures alij Theologi sentiunt, Matrem etiam effectivè concurrere in illa transportatione materiæ, & ejusdem alteratione, qui ideo docent, organizationem Corporis Christi. 1. modo sumptam in instanti evenisse, postis enim ultimis dispositionibus; quæ ad introductionem formæ requiruntur, statim ea forma ponitur. Uno igitur eodemque instanti introducta fuit in Corpus Christi forma substantialis, & facta Animatio; atque Incarnatio; Animatio quidem, quia aliàs mulier non diceretur mater hominis: Incarnatio verò, tum quia aliàs natura humana fuisset in se persona personalitate propriâ, tum quia Maria non diceretur Mater Christi, quod tamen definitum fuit in Concilio Chalcedonenſi Actione 4. 2. autem modo acceptam organizationem tradunt ijdem Auctores, eam non accidisse in instanti, quia agens naturale non potest illas transmutationes facere in instanti. Attamen cum vis activa Beatæ Virginis roborata fuerit virtute Spiritus Sancti, ideo organizatio Corporis Christi brevissimo tempore facta fuit. Unde infert bene D. Anselmus Lib. de Concept. Virginis cap. 11. *Beatam Virginem Mariam fuisse Matrem hominis Dei & naturalem & miraculosam;* illud quia habebat potentiam generativam, licet remotam, & secundum illam egit in formatione corporis Christi: hoc verò, quia ejus potentia non fuit reducta ad actum per operationem homi-